

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda

Judecătorii – Cobzac Elena și Timofti Vladimir

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Vasilenco Anatoli, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2020,

A C O N S T A T A T :

1. La 16 aprilie 2019 în Judecătoria Soroca (sediul Central) a parvenit spre examinare cauza penală în baza plângerii condamnatului Vasilenco Anatoli împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

2. Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 14 februarie 2020 a fost admisă plângerea condamnatului Vasilenco Anatoli împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

3. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond directorul adjunct interimar al Penitenciarului nr.6 Soroca a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri în partea reducerii pedepsei cu 709 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.6 Soroca în calitate de prevenit și de condamnat, precum și în partea ce vizează acordarea despăgubirii bănești în sumă de 50 lei.

În motivarea recursului acesta a indicat faptul că, perioada de deținere a condamnatului în Penitenciarul nr.11 Bălți a fost întreruptă cu deținerea acestuia în alte penitenciare, astfel termenul de 6 luni de adresare în instanța de judecată a fost depășit, expirînd termenul de prescripție. Recurentul a considerat că, instanța de fond la emiterea încheierii a omis derogări de la prevederea ce vizează perioada rămasă. S-a atras atenția asupra faptului că, în Penitenciarul nr.6 Soroca deținutul Vasilenco

Anatoli nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției.

3.1. Dezacord cu încheierea instanței de fond a declarat și condamnatul Vasilenco Anatoli, care a indicat că, în rapoartele administrațiilor Penitenciarului nr.11 Bălți și Penitenciarului nr.6 Soroca sunt prezentate date referitor la condițiile de detenție prezente la moment, dar nu cele care existau la momentul deținerii condamnatului în aceste penitenciare. Condamnatul a solicitat admiterea recursului pe motivele invocate în el și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie redus termenul pedepsei cu 396 zile pentru perioada deținerii lui în Penitenciarul nr.11 Bălți și cu 558 zile pentru perioada aflării sale în Penitenciarul nr.6 Soroca.

4. Prin decizia irevocabilă a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2020 au fost respinse ca nefondate recursurile declarate de directorul adjunct interimar al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Covali Mihail și de condamnatul Vasilenco Anatoli și a fost menținută încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 14 februarie 2020 fără modificări.

4.1 În motivarea soluției sale, instanța de recurs a menționat că prima instanță prin încheierea adoptată pe caz justificat a ajuns la concluzia de a admite plângerea condamnatului Vasilenco Anatoli împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Potrivit materialelor cauzei, instanța de recurs a menționat că, condamnatul Vasilenco Anatoli s-a adresat cu plângere în instanța de fond anume pe condițiile de deținere în Penitenciarul nr.11 Bălți și în Penitenciarul nr.6 Soroca.

Instanța de fond corect a stabilit că, condamnatul Vasilenco Anatoli în Penitenciarul nr.11 Bălți s-a deținut în condiții de suprapopulare. Potrivit raportului întocmit de către administrația Penitenciarului nr.11 Bălți conform art. 473³ alin. (2) Cod de procedură penală, condamnatul s-a deținut în următoarele celule și, respectiv, perioade de timp:

- în perioada 28.01.2015 - 02.03.2015 în celula nr. 50, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 21,17 m², suprafața de cazare de 19,55 m², unde blocul sanitar constituie 1,62 m², fiind amplasat la intrare în partea stîngă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială și ușă. Dimensiunile geamului 1,18x1,15 m și 1,91x1,16 m. Cifra deținuților a variat între 12-19 persoane, pe cînd celula a fost dotată cu 12 locuri pentru dormit, cu dimensiunea de 2000x750 mm;

- în perioada 02.03.2015 - 19.03.2015 în celula nr. 49, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 27,39 m², suprafața de cazare de 25,75 m², unde blocul sanitar constituie 1,64 m², fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială și ușă. Dimensiunile geamului

1,18 x1,15 m și 1,16 x1,14 m. Cifra deținuților a variat între 17-21 persoane, pe când celula a fost dotată cu 16 locuri pentru dormit, cu dimensiunea de 2000x750 mm;

- în perioada 19.03.2015 - 19.06.2015 în celula nr.50, cifra deținuților a variat între 11-17 persoane, pe când celula a fost dotată cu 6 locuri pentru dormit, cu dimensiunea de 2000x750 mm;

- în perioada 19.06.2015 - 23.06.2015 în celula nr. 39, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 14,15 m², suprafața de cazare de 12,5 m², unde blocul sanitar constituie 1,65 m², fiind amplasat la intrare în partea stîngă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială și ușă. Dimensiunile geamului 1,20x0,99 m. Cifra deținuților a fost de 6 persoane, pe când celula a fost dotată cu 6 locuri pentru dormit, cu dimensiunea de 2000x750 mm;

- în perioada 23.06.2015 - 09.07.2015 în celula nr. 50, cifra deținuților a variat între 12-15 persoane, pe când celula a fost dotată cu 12 locuri pentru dormit, cu dimensiunea de 2000x750 mm;

- în perioada 09.07.2015 - 09.09.2015 în celula nr. 27, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 14,37 m², suprafața de cazare de 12,82 m², unde blocul sanitar constituie 1,55 m², fiind amplasat la intrare în partea stîngă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială și ușă. Dimensiunile geamului 1,14x0,98 m. Cifra deținuților a variat între 4-6 persoane, pe când celula a fost dotată cu 6 locuri pentru dormit, cu dimensiunea de 2000x750 mm;

- în perioada 22.10.2018 - 26.10.2018 în celula nr. 44, cu suprafața totală a spațiului de detenție de 13,64 m², suprafața de cazare de 12,33 m², unde blocul sanitar constituie 1,31 m², fiind amplasat la intrare în partea dreaptă a celulei, pereții acestuia fiind ridicați pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială și ușă. Dimensiunile geamului 11,11x0,99m. Cifra deținuților a variat între 4-6 persoane, pe când celula a fost dotată cu 6 locuri pentru dormit, cu dimensiunea de 2000x750 mm.

Totodată, instanța de fond corect a stabilit că, condamnatul Vasilenko Anatoli în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 29.10.2010 - 05.06.2012, 05.02.2013 - 09.09.2015 și în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioada 09.09.2015 - 22.10.2018 s-a deținut în condiții inumane și degradante, fiind deținut în celule suprapopulate, ținînd cont totodată și de prevederile Raportului anual pentru anul 2017 al Consiliului Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, deoarece în rapoartele administrațiilor Penitenciarului nr.11 Bălți și Penitenciarului nr.6 Soroca nu au fost date răspunsuri la toate pretențiile indicate în cererea condamnatului Vasilenko Anatoli.

Instanța de recurs a menționat că potrivit prevederilor art. 473⁴ alin. (3), (4), (6) Cod de procedură penală, în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție,

stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. (4) în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. (6) în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473² alin.(3), preveniții sânt despăgubiți în conformitate cu art.385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

În conformitate cu art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Instanța de recurs a menționat că instanța de fond corect a constatat că, Vasilenko Anatoli s-a aflat în Penitenciarul nr.11 Bălți în condiții precare de detenție în perioada 29.10.2010-26.05.2011, 02.06.2011-05.06.2012, 05.02.2013-07.02.2013, 08.02.2013-26.02.2013, 01.03.2013-22.03.2013, 28.03.2013-28.05.2013, 30.05.2013-22.10.2013, 25.10.2013-10.07.2014, 15.07.2014-09.09.2015, 22.10.2018-26.10.2018, ceea ce constituie 1508 (una mie cinci sute opt) zile, dintre care 209 (două sute nouă) zile în calitate de prevenit și, respectiv, 1299 (una mie două sute nouăzeci și nouă) zile în calitate de condamnat, și respectiv în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioada: 09.09.2015-22.10.2018, 26.10.2018-15.01.2019, 18.01.2019 și pînă la data emiterii încheierii instanței de fond, ceea ce constituie 1612 (una mie șase sute douăsprezece) zile în calitate de condamnat.

Astfel, instanța de fond corect a stabilit că, condamnatul Vasilenko Anatoli pentru perioada de 209 (două sute nouă) zile, avînd calitate de prevenit, a beneficiat de reducerea stabilită imperativ de către legiuitor, și anume două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, iar pentru perioada de 2910 (două mii nouă sute zece) zile, în care acesta s-a aflat fiind condamnat, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținînd cont de principiile proporționalității și echității, instanța de fond corect a calculat 1 (una) zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, la fel, pentru perioada rămasă de 1 (una) zi just i s-a acordat condamnatului conform art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, cu titlu de despăgubire, suma în mărime de 50 (cincizeci) lei.

Prin urmare, instanța de recurs a conchis că condamnatului Vasilenko Anatoli corect i s-a redus din pedeapsă în condițiile art.473⁴ alin.(6) Cod de procedură penală 418 (patru sute optsprezece) zile pentru perioada de 209 (două sute nouă) zile în care acesta s-a deținut în calitate de prevenit, cu calcularea a 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv, și în condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală 291 (două sute nouăzeci și una) zile pentru perioada de 2910 (două mii nouă sute zece) zile în

care acesta s-a aflat în calitate de condamnat, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Astfel, instanța de recurs a reținut că instanța de fond prin încheierea emisă la data de 14.02.2020 corect i-a redus condamnatului Vasilenco Anatoli termenul pedepsei definitive stabilit prin decizia Curții de Apel Bălți din 14.09.2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 31.03.2016, cu 709 (șapte sute nouă) zile.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, condamnatul Vasilenco Anatoli a depus recurs în anulare, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii contestate, și să fie pronunțată o hotărâre legală cu aplicarea în privința sa a prevederilor art. 385 alin. (5), (6) Cod de procedură penală, invocând aceleași motive ca și în cererea descrisă la pct. 3.1 al prezentei decizii și f.d. 194-197.

6. *Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.*

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești ***după epuizarea căilor ordinare de atac.***

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la ***judecarea cauzei***, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, în ordinea recursului în anulare, potrivit modificărilor din Codul de procedură penală din 27 octombrie 2012, poate fi atacată doar sentința, legalitatea căreia a fost verificată pe căile ordinare de atac – în apel și în recurs și a devenit irevocabilă la momentul pronunțării deciziei instanței de recurs.

Astfel, hotărârile judecătorești, prin care s-au soluționat alte chestiuni decât vinovăția persoanei, nu se supun căilor de atac, prevăzute de lege prin dispoziții imperative, de la care nu se permite nici o derogare, iar în speța dată a fost examinată plângerea condamnatului Vasilenco Anatoli împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

Raportând prevederile legale menționate supra la cauza dată, instanța de recurs constată, că recurentul contestă decizia instanței de recurs irevocabilă a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2020, potrivit căreia au fost respinse ca nefondate recursurile declarate de către directorul adjunct interimar al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Covali Mihail și de către condamnatul Vasilenco Anatoli și menținută fără modificări încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 14 februarie 2020, iar o atare decizie nu este susceptibilă de a fi atacată, deoarece nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Așadar, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. art. 456, 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Vasilenco Anatoli Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2020, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 aprilie 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Cobzac Elena

Timofti Vladimir